



Оксана Драмарецька,
Надзвичайна та Повноважна Амбасадорка
України в Мексиканських Сполучених Штатах (2020–2025 рр.)

ПОШИРЕННЯ ІНТЕРЕСІВ УКРАЇНИ В ЛАТИНСЬКІЙ АМЕРИЦІ

— Мексика засудила вторгнення росії в Україну та проголосувала за низку відповідних резолюцій Генеральної Асамблеї ООН, однак здебільшого послідовно дотримується політики не-втручання та нейтралітету. Ваша Високоповажносте, як це впливає на підтримку України з боку Мексики? Якими є головні виклики в донесенні української позиції до мексиканського політичного істеблішменту?

— З початку повномасштабного вторгнення Уряд Мексики на міжнародних майданчиках чітко заявив про підтримку територіальної цілісності та суверенітету України. Мексика рішуче відкидає будь-яке застосування сили чи погрози силою у розв'язанні міждержавних спорів і конфліктів. Крім того, мексиканська сторона неодноразово гостро критикувала погрози російського агресора щодо застосування зброї масового знищення, а також засуджувала ядерний шантаж, до якого вдається кремлівський режим. У цьому сенсі позицію мексиканського керівництва, як попереднього, так і нинішнього, яке прийшло до влади за підсумками тогорічних виборів, можна назвати послідовною та такою, що відповідає нашим інтересам. З іншого боку, Уряд Мексики не готовий іти далі цих політичних заяв і підтримки «українських резолюцій» у міжнародних організаціях з огляду на зовнішньополітичну доктрину невтручання й нейтралітету, яка закріплена в Конституції країни. Тобто чинний Уряд Мексики не готовий долучитися до політико-економічних санкцій

проти Росії чи розглядати можливість надання Україні зброї. Нинішній мексиканський політичний істеблішмент хоче мати дружні відносини з усіма країнами світу, але за сучасних умов така позиція не видається переконливою. На жаль, значна частина мексиканських політиків і пересічних громадян має відчутні сентименти до колишнього СРСР і Росії як його правонаступниці, що традиційно базувалося на антиамериканських настроях переважної більшості мексиканців. Тобто Росію сприймали і сприймають тут як своєрідного борця проти гегемонії США у світі, проти імперської та колоніальної політики Вашингтону щодо Мексики та латиноамериканського регіону загалом. Упродовж десятиліть російська пропагандистська машина поширювала тут свої наративи, використовуючи для цього серйозні фінансові та людські ресурси. Варто згадати, що на сьогодні РФ має понад 20 дипломатичних і консульських установ у регіоні Латинської Америки й Карибського басейну. Це серйозний політико-дипломатичний вплив, який не може не даватися взнаки.

— Які аспекти українсько-мексиканських відносин найактуальніші на порядку денному?

— Зважаючи на зазначене вище, для нас важливими є всі напрями двосторонньої взаємодії з Мексикою: розвиток політичного діалогу на найвищому і високому рівнях, економічне співробітництво, кооперація між регіонами і містами України та Мексики, науково-технічні проєкти та, звичайно, культурно-гуманітарний вимір нашої співпраці. За останні роки нам вдалося вийти на якісно новий рівень міжпарламентського діалогу. Нагадаю, що 2024 року Мексику з робочим візитом відвідав Голова Верховної Ради України Руслан Стефанчук, який представляв нашу державу на інавгурації нової Президентки Мексики Клаудії Шейнбаум. У межах цього візиту він зустрівся з мексиканською Президенткою та Головою Сенату Мексики Херардо Фернандесом Норонья. Мексиканські депутати неодноразово відвідували Київ з початку вторгнення, зокрема в липні 2022 року. 2024-го депутатська делегація Мексики взяла участь у першій парламентській конференції «Україна — держави Латинської Америки і Карибського басейну: співробітництво заради майбутнього», яка проходила 29 листопада – 1 грудня у столиці України. Голова пропрезидентської фракції партії

«Морена» в Конгресі Мексики Рікардо Монреаль, який не зміг фізично відвідати Україну, надіслав відеозвернення до учасників цієї конференції. Суттєвим кроком у сприянні українським миротворчим ініціативам стала участь Мексики у Глобальному саміті миру, який відбувся 15–16 червня 2024 року у Швейцарії. Слід зауважити, що мексиканська сторона взяла участь у цьому заході на максимально високому можливому для неї на той час політичному рівні — глави зовнішньополітичного відомства, зважаючи на те, що в цій країні тоді щойно пройшли загальні вибори і нова Президентка ще офіційно не вступила на посаду.

— Як війна росії проти України впливає на держави регіону, в якому Ви працюєте?

— Агресія Росії проти України впливає на весь світ, адже сьогодні стало очевидним, наскільки крихкою виявилася система міжнародних відносин, вибудована після Другої світової війни, зокрема її засади: міжнародне право, Статут ООН, непорушність державних кордонів і суверенітет країн. Раніше ці принципи вважали непорушними, такими, що не підлягають обговоренню. Для латиноамериканських країн зазначена ситуація є неприйнятною, адже коли руйнуються правила, базові та засадничі принципи, на яких ґрунтуються відносини між державами, починається хаос і різко зростають безпекові виклики. Багато латиноамериканських країн мали досвід міжнародних інтервенцій, зовнішніх агресій, тому вони чітко засудили російське вторгнення на територію України. Візьмемо, наприклад, історію Мексики: у XIX–XX століттях ця країна стала жертвою кількох зовнішніх інтервенцій: Іспанії 1829 року, Франції у 1838–1839 та 1862–1867 роках, США у 1846–1848, 1914 та 1916 роках. За підсумками війни США проти Мексики остання втратила більш як половину своїх територій. Тому руйнування Росією світопорядку, заснованого на міжнародному праві та чітких правилах, яких мали б дотримуватись усі країни світу, не може не турбувати країни Латинської Америки.

— З огляду на активну російську дезінформацію в державах Латинської Америки, зокрема в іспаномовних ресурсах, як Ви оцінюєте інформаційне поле в Мексиці? Як Посольство розвінчує міфи та доносить правду про війну в Україні?

— Ваша правда, російська пропаганда в Латинській Америці дуже агресивна. Російський іспаномовний канал «RT»,

пропагандистське агентство «Sputnik», інші медіаресурси країни-агресора щоденно отруюють свідомість латиноамериканців; сотні російських ботоферм працюють на підтримку лівих радикалів і популістів у цих країнах, атакують проукраїнських політиків і журналістів. Боротися на цьому напрямі складно, але ми намагаємося чинити опір. Крім того, зазначу, що, наприклад, у Мексиці місцеві медіа загалом об'єктивно висвітлюють російську агресію, низка мексиканських журналістів, які працюють у провідних ЗМІ, відвідали Україну та мали змогу на власні очі побачити, що там відбувається. За останні три роки було організовано кілька медіатурів в Україну для латиноамериканських журналістів, серед яких були й мексиканці. Висвітлюючи події в Україні, місцеві медіа зазвичай покликаються на респектабельні міжнародні агентства новин: «CNN», «Bloomberg», іспанські видання чи канали. Ми, зі свого боку, намагаємося використати будь-який інформаційний привід, щоби довести до місцевої громадськості наші сигнали. Скажімо, лише з початку 2025 року було опубліковано понад 30 моїх інтерв'ю та коментарів різним медіа Мексики, Панами, Коста-Рики, Гватемали. Ми щоденно ведемо інформаційно-роз'яснювальну роботу з місцевими політиками, депутатським корпусом, представниками бізнесу. Про ситуацію в Україні я говорю в кожному своєму публічному виступі: чи під час відкриття Днів кіно, чи звертаючись до учасників бізнес-форуму. Особливу увагу я намагаюся надавати студентській аудиторії: часто виступаю з лекціями перед студентами мексиканських університетів, зустрічаюся з науковими та академічними колами. При Посольстві ми заснували дискусійний майданчик «Кафе Київ», куди регулярно запрошуємо мексиканських політологів, журналістів, студентів для обговорення актуальних для нас тем. Значний резонанс у суспільстві Мексики викликало відеозвернення Президента України Володимира Зеленського до мексиканських законодавців і громадськості, яке нам вдалося організувати в Конгресі Мексиканських Сполучених Штатів 20 квітня 2023 року за сприяння тодішнього Голови Парламенту Мексики та членів депутатської групи дружби «Мексика — Україна». Цей виступ транслювали у прямому ефірі всі провідні ЗМІ країни. У листопаді того ж року Посольство організувало онлайн-зустріч Президента України зі студентською молоддю та викладачами

низки передових мексиканських закладів освіти: Монтеррейського інституту технологій, Іberoамериканського університету й Університету Анауак. Загальна кількість студентів, які взяли безпосередню участь у заході, становила майже 2,5 тисячі осіб, ще приблизно 2 тисячі — приєднались онлайн. Такі заходи допомагають нам розвінчувати наративи російської пропаганди та доносити правду про події в Україні.

— Яку роль можуть відіграти держави Латинської Америки, зокрема й Мексика, в перемозі України та встановленні стійкого справедливого миру?

— Нам важлива політична підтримка всіх держав світу, зокрема країн Латинської Америки й Карибського басейну. Росія має знати, що її агресію засуджують і її дії отримують адекватну оцінку. Тому, коли йдеться про голосування за резолюції ГА ООН чи інших міжнародних інституцій, у положеннях яких чітко вказано про російську агресію та воєнні злочини проти українського народу, голос кожної країни для нас вкрай важливий. Ми боремося за підтримку з боку Белізу наших резолюцій на міжнародних платформах так само, як за підтримку Німеччини чи Японії. Нині кілька країн регіону, зокрема країни моєї зони відповідальності — Коста-Рика та Гватемала, увійшли до Основної групи зі створення Спеціального трибуналу щодо злочину агресії РФ проти України, приєдналися до Міжнародної Кримської платформи, увійшли до кола держав, що беруть участь у діяльності Міжнародної коаліції з повернення викрадених Росією українських дітей. Чому це важливо? Тому, що РФ більше не може заявляти, що Україну підтримують лише її західні партнери, а решта світу, мовляв, має інший погляд на ці питання. Насправді це не так. Наші цінності, наше бачення того, що є правильним, де є правда, поділяють і в Латинській Америці, і в Азії, і на Африканському континенті. Наведу ще приклад важливості підтримки України навіть маленькими країнами. Коста-Рика 2025 року головує в Організації економічного співробітництва та розвитку. Одним із пріоритетів свого головування ця невелика центральноамериканська країна визначила лобювання вступу України до ОЕСР. Зазначу, що для нас набуття членства в цій організації є не менш важливим, ніж інтеграція у ЄС і НАТО. Тому сьогодні, в умовах нашої боротьби проти російської агресії, боротьби фактично за існування

України, розвиток відносин із кожною країною регіону ЛАКБ — від найбільшої Бразилії до найменшої Сент-Кітс і Невіс, розбудова тривалого взаємовигідного партнерства з ними мають винятково важливе значення.

— Ваша Високоповажносте, 2024 року Міністерство закордонних справ України затвердило Стратегію розвитку відносин України та країн Латинської Америки і Карибського басейну, а також Комунікаційну стратегію «Україна — держави Латинської Америки і Карибського басейну». Як Посольство реалізує цілі, викладені в цих документах?

— Варто зазначити, що 2024 року вперше було ухвалено стратегію розвитку відносин України з державами ЛАКБ. На жаль, за понад 30 років з моменту відновлення нашої незалежності цьому регіону не надавали достатньої уваги. Натомість Росія намагалася забезпечити собі тут надійну політико-дипломатичну присутність, поширюючи свої політичні, економічні та й гуманітарні інтереси. Сьогодні ми намагаємося виправити ситуацію. Керівництво нашої держави планує збільшити кількість дипломатичних місій України у регіоні, що дасть змогу посилити безпосередній діалог із політичними та економічними елітами. Наше Посольство системно працює над відновленням економічної взаємодії, нарощенням рівнів товарообігу з партнерами, які через війну та тимчасову окупацію Росією частини нашої території суттєво впали. Скажімо, до війни кілька років поспіль Мексика була другим після США партнером України у Західній півкулі за обсягами нашого експорту. Сьогодні нам важливо відновити позиції на мексиканському ринку, замінити товари, які наразі ми не можемо сюди постачати (до війни це були метали та добрива), іншими експортними позиціями, наприклад фармацевтичною продукцією та продуктами ІТ-сфери. У квітні 2025 року, вперше з часу вторгнення, Україна взяла участь у міжнародній аерокосмічній виставці «FAMEX», що традиційно проходить у Мехіко. Ми працюємо над започаткуванням наукової співпраці з країнами відповідальності. Наприклад, зараз ми налагодили прямий діалог між Національним антарктичним науковим центром України та відповідними інституціями Мексики і Гватемали. Наші мексиканські і гватемальські партнери зацікавлені у спільних із центром проектах у сфері антарктичних досліджень, зокрема й із використанням

потужностей української антарктичної станції «Академік Вернадський». Такі спільні дослідження вельми важливі у боротьбі з наслідками кліматичних змін і відкривають абсолютно нові обрії для позиціювання України в регіоні ЛАКБ.

— До яких зовнішньополітичних проєктів і дипломатичних платформ України, зокрема ініціатив першої леді Олени Зеленської, долучаються держави, у яких Ви акредитовані?

— Ви цілком слушно згадали про проєкти й ініціативи першої леді України, які ми намагаємося популяризувати в країнах відповідальності. І нам багато чого вдалося досягнути. Передусім радо зазначу, що перші леді країн моєї відповідальності, зокрема Коста-Рики, Гватемали, Белізу, неодноразово брали участь у заходах глобальної платформи Саміту перших леді та джентльменів. 2021 року в першому такому саміті онлайн-участь узяла тодішня перша леді Коста-Рики. З 2022 року вже постійною учасницею цих заходів є дружина Прем'єр-міністра Белізу Росанна Брісеньо. А 2024 року пані Брісеньо та перша леді Гватемали Лукреція Пейнадо особисто приїхали в Київ для участі в саміті. До речі, їхні візити до столиці України стали першими в історії візитами гостей такого рівня з цих країн до нашої держави. Показово, що через кілька місяців після цього саміту, наприкінці листопада, Київ відвідала делегація сенаторів Белізу на чолі з Головою белізького Сенату Керолін Тренч-Сендіфорд. Згадую тут про цей візит, бо він став наслідком поїздки в Київ пані Брісеньо. Під час розмови з нею після її повернення додому вона мені сказала: «Якщо я змогла відвідати військовий Київ, то не бачу причин, чому інші політики з моєї країни не можуть цього зробити». І белізькі сенатори поїхали в Україну, відвідали Київ, Львів, провели низку переговорів. Це один із прикладів того, чому важливими є контакти між першими леді, адже така взаємодія дає конкретні, зокрема й політичні, результати.

Одним із проєктів Олени Зеленської, який успішно реалізують у регіоні, є поширення української літератури — відкриття у провідних бібліотеках українських полиць. Ми пишаємося тим, що в листопаді 2023 року в публічній бібліотеці міста Гвадалахара (Мексика) під патронатом першої леді було урочисто відкрито першу українську книжкову полицю в регіоні ЛАКБ. 2024 року ми відкрили книжкову полицю в Національній бібліотеці Сан-Хосе (столиця Коста-Рики), а 2025-го українська

книжкова полицка з'явилась у Панамі. Посольство долучилося ще до одного важливого проекту нашої першої леді: 5 жовтня 2024 року в межах ініціативи Олени Зеленської відбувся запуск українськомовного аудіогіда на туристичних маршрутах «Capital Bus» у місті Мехіко. За сприяння Посольства у квітні 2024 року мексиканська компанія «GRUMA» взяла участь у реалізації проекту «Superhero School» (школи, обладнані в лікарнях для важкохворих дітей) під егідою Фондації Олени Зеленської, профінансувавши заснування такої школи в одному з медичних закладів Черкащини.

— Україна та держави Вашої акредитації розташовані на різних континентах і не завжди сповна відчують проблеми одна одної. Культурна, ментальна й навіть інформаційна відстань між нашими народами суттєва, а надто в умовах війни, коли Україні потрібне глибше розуміння з боку міжнародної спільноти. Яких заходів уживає Посольство для подолання цієї відстані між людьми та залучення на бік України представників місцевих політичних, академічних і громадських кіл?

— Популяризація української культури та традицій у регіоні — одне з наших основних завдань. Усвідомлення мексиканцями, гватемальцями чи, скажімо, панамцями того, що ми, українці, — це інша, відмінна від росіян нація зі своєю історією, культурою та традиціями, є важливим складником поширення наших національних інтересів. Тривалий час латиноамериканці розглядали Україну й українців як щось тісно пов'язане з Росією та її культурою. Сьогодні це сприйняття змінюється, зокрема й завдяки роботі наших дипломатичних установ. Пишаюся тим, що з 2022 року Україна є постійним учасником щорічного Міжнародного книжкового ярмарку у Гвадалахарі — найбільшого в іспанськомовному світі. Це одна з найважливіших культурних подій Мексики. Показово, що 2023 року Україна була представлена на цьому ярмарку в межах спільного виставкового стенда Європейського Союзу. Тоді ми також організували відеозвернення першої леді України до учасників заходу в день його відкриття. Програма участі України в торішньому ярмарку також була вельми насичена. Значну увагу викликала організована Посольством презентація книги «Україна. Їжа та історія» київського видавництва «Їжак» за участю авторки, видавчині Олени Брайченко та співавтора книги — відомого українського

шеф-кухаря Віталія Гуралевича. Особливістю події стала дегустація традиційних українських страв, рецепти яких представлені у книзі, у виконанні Віталія Гуралевича. Українські гастрономічні символи — борщ і котлета по-київськи — були внесені до постійного меню ресторану «Casa Yarin» у місті Масамітла, штат Халіско, де відбувся окремий захід із презентації української кухні. Це лише деякі приклади того, як ми популяризуємо українську культуру. Загалом 2024 року ми провели більш як 40 різних культурно-просвітницьких заходів у Мексиці, Панамі, Гватемалі, Коста-Риці та Белізі — країнах відповідальності нашої установи. Усе це допомагає нам поширювати інтереси нашої держави в регіоні, закладати підґрунтя для подальшої взаємодії та зближувати наші народи.

Дата інтерв'ю: 14 липня 2025 року